

RADONFIX

TIEDOTE 15.12.2018

RADONMITTAUSVELVOITE TOIMITILOISSA JA TYÖPAIKOILLA LAAJENEE

15.12.2018 voimaan astunut uusi säteilylaki laajentaa työpaikoilla suoritettavaa radonmittauksen velvoitetta aikaisemmasta 60 kunnasta 102 kuntaan sekä 53 postinumeroalueeseen kuntien ulkopuolella (1). Korkean radonriskin alueeseen ja mittausvelvoitteeseen kuuluu nyt mm. koko pääkaupunkiseutu. Sallittavan radonpitoisuuden vuosikeskiarvo laskee aikaisemmasta 400 Bq/m³ (becquerelia kuutiometrissä) arvoon 300 Bq/m³, mikä on EU:n direktiivin mukainen ja WHO:n suosituksen (100-300 Bq/m³) yläraja (2). Samalla sisätiloissa suoritettavan radonmittauksen vuotuinen aikaväli pitenee vuoden 2019 alusta lähtien syyskuun alusta toukokuun loppuun.

Laki koskee kaikkia riskialueilla sijaitsevia työpaikkoja, joissa on maan sisällä tai lähellä maan pintaa olevia toimi- ja oleskelutiloja. Myös soraharjuilla sijaitsevat rakennukset kuuluvat kohderyhmään koko maassa. Työnantajilla on näissä tapauksissa lakisääteinen velvollisuus huolehtia työpaikkojen radonmittauksista ja ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, jos ohjearvot ylittyvät. On syytä korostaa, että tämä kuuluu myös työsuojelun ennalta ehkäisevän toiminnan piiriin.

Suomessa säteilylain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Säteilyturvakeskus (STUK) Aluehallintovirastojen kanssa. Radonmittauksen voi tilata STUK:lta tai yritykseltä, joka käyttää STUK:in hyväksymää mittausmenetelmää. Yksi näistä yrityksistä on RadonFix Suomi Oy, joka myös vastaa Sosiaali- ja terveysministeriön tuella tämän tiedotteen laatimisesta ja levittämisestä.

Suomalaisten asuntojen ja toimitilojen radonpitoisuudet ovat maailman mittakaavassa korkeita ja Suomessa yleinen rakennusten perustamistapa, eli maanvarainen laatta, edistää radonin virtausta rakennusten sisätiloihin. Myös rakennusten sijoittaminen soraharjuille lisää radonriskiä. Suuri yleisö ja rakentajat ovat vähitellen tulleet yhä enemmän tietoisiksi radonin aiheuttamasta keuhkosityöpäriskistä, mutta yrityksissä ja työnantajien keskuudessa tietoisuuden leviäminen on ollut huolestuttavan hidasta. Nyt kun vaatimukset tiukkenevat on oikea hetki lisätä tämän kohderyhmän tietoisuutta.

Radon-kaasu on voimakkaan radioaktiivinen ja noin puolet suomalaisten säteilyannoksesta syntyykin radonista. Radonin radioaktiiviset hajoamistuotteet (alfa-hiukkaset) tarttuvat keuhkojen pintakerrokseen lisäten merkittävästi keuhkosityöpään sairastumisen riskiä, ja radon onkin tupakoinnin jälkeen toiseksi yleisin keuhkosityövän aiheuttaja Suomessa. Jokainen sadan becquerelin lisäys hengitysilmassa lisää keuhkosityövän todennäköisyyttä 16 prosentilla (3).

Suomen maaperässä uraania on keskimäärin muutama gramma tonnissa (4). Radonkaasua syntyy uraani-238:n hajoamisketjussa ja maan pintakerrosten huokosilman radonpitoisuus Suomessa voi nousta jopa lukemaan 100 000 Bq/m³ riippuen vallitsevan maa- ja kivilajin uraani- ja radiumpitoisuudesta. Erityisesti eteläisessä Suomessa on paljon radonpitoisia alueita. Pienikin ilmavirtaus maaperästä riittää nostamaan sisäilman radonpitoisuuden satoihin becquerelisiin kuutiometrissä radonpitoisella alueella.

Lisätietoja antaa:

Daniel Seere
RadonFix Suomi Oy
info@radonfix.fi
040 5852228

Viitteet

- (1) STUK:in 9.11.2018/Tiedote: Uusi säteilylaki tiukentaa työnantajien radonmittausvelvoitetta
- (2) WHO:n suositus kirjasta: WHO Handbook on Indoor Radon, sivu 90
- (3) WHO:n raportti kirjasta: WHO Handbook on Indoor Radon, sivu 11
- (4) GTK/Geologia tutuksi: Uraani